

Ese de două ori în săptămâna: Joi și Duminică; era cându-vă prețințe importanță materialelor, va fi de trei său de patru ori în săptămâna.

Prețințu de prenumeratii.

pentru Austria:

pe anu intregu	8 fl. v. a.
diametru de anu	4 fl. v. a.
patru	2 fl. v. a.
pentru România și străinătate	
pe anu intregu	12 fl. v. a.
diametru de anu	6 fl. v. a.

ALINA

Pesta, în 12/24 ianuarie 1872.

De repetite ori, din diferite părți nu se scrie, a nume din Sibiu și din Brașov, cumca Ese. Sa parintele Archeiepscopu și Metropolitul b. Siaguna, se cugetă și se prepară seriosu, a esă era în arenă luptelor politice, și a se pună în fruntea acestor oameni ai nostri, „activiști”, a constitui o putere de lucrare energetică, și a primi strânsu precariul spațiu ce li stăre legă, adeca gratia dloru magiari, pentru dă luptă din acel spațiu — intru interesulu essintiei, desvoltatiunel și emancipatiunei noastre naționale.

Frumosa și sublimă și — chiar în cadere gloria și folositoria este luptă pentru redicarea și emanciparea, ascunzarea essintiei și culturii său progresului unei națiuni impilate. Frumosa, devennă, laudavera este ambițiunea omenilor capabili de insuflare pentru atare luptă. Ese. Sa parintele Metropolitul b. de Siaguna, pre carele de ani 33 avem no rocare a-l cunoșce de aproape, are multe nobile ambitioni și multu, forte multu spiritu de inițiativa: totusi nu credemus să aiba, să potă avea astădi, între impregiurările croite de la 1866 în coci, și în oboselă luptelor, în amarulu experientelor sale din trecutu, precum și a adunelor sale betranetie, — să potă avea cugetu si voia dă-si parasi statulu de retragere, odihnă atât de necesaria si de bine meritata.

Nu credemus: pentru noi onore a-fu cunosce, este precum avem noii onore a-fu cunosce, este barbatu bine calculatoriu si — nu face nici celu mai micu, mai bagatelu pasu, fora de a avea macar pre diuometate siansele de o reusita onorabile, si — mai vertosu se feresce de compromisii pentru pusetiunea sa delicata.

Nu credemus, pentru că — noi nu concedemus cumca Ese. Sa ar fi fostu vre-o data si ar potă să fie în prezinte unelte — său a poterilor mai nalte de statu, său a coloru putieni simpli si forte patimasi omeni ce-lu incungura.

Asia de departe merge necredintă noastră în această privinția, în cătu — totu

mai multu ne indoim, că Esc. macar de cele multe nesocof mangescu în colonele organu în „Tel.Romanu,” cu atâtua mai puțele ce se respondescu — ”despre intentiunile Esc. Sale”!

Conscientia nu nu permisne nici cătu e negru sub unguria — consemntire cu cele ce face o elica capriciosa si frivole in namele ESale!

Pana acolo incepu a merge banuile noastre in acesta privinția, in cătu năvine să ne căim, că — la capetul anului trecutu, vrendu a infruntă atacurile impregiurimei ESale, isbirămu una data pana susu!

Atâtua de departe mergu scrupulii nostri in acesta privinția, in cătu — nu mai potem crede nici aceea ce in primul momentu tieneam posibile, cumca mai anu veră, candu noi, constrinsi de impregiurari, pronunciaramu o anatema a supră „Gurei Satului,” — si candu acesta foia cu gramadă se retramitea, — cu scirea si din mandatul Ese. Sale s'ar fi facutu mai multe prenumeratii si incuragiari acelei foi de scandalu. Ba — mergemu pana acolo, in cătu negămu că Ese. Sa, personalminte ar fi returnat foile noastre opositiunali si ar fi oprita abonarea loru pe séma sa.

Dupa totu trecutul seu, parintele Metropolitul Siaguna, devennă, și pădintă, nu potă fi capabilu de atari lucruri. Si asia numai impregiurimea sa potă să fie responsabile, potă să aibe vin'a pentru fapte si faime, ce — derima, nu sporescu autoritatea scaunului nostru metropolitanu, arestandu pre naltulu personajui din acel scaun — in facă lumei ca pre unu omu patimasi, omu condusu de afecte si impresiuni momentane, omu carele pentru minutii ar fi găta a sacrifică o ideia cea mai sublimă, si a pune la risicu gloria unei vietie intregi pentru acea ideia.

Ese. Sa Metropolitul Siaguna, ori cătu de in retragere traieste elu de 3—4

ani, de sicuru nu traieste in trandavía, ci mereu se occupa de studiul impregiurărilor, si — de sicuru scie, ceea ce scie tota lumea, că *natiunea romana* a inceputu a-si formă si ea o ideia despre dăruul situatiunei si o judecata de — directiune si cale, *nu sunt cele dorite de poterii dilei* si spriginita de — nesocotită impregiurine a Esc. Sale! De sicuru deci scia că, ori ce pasu ar face pre alta cale, spre alta directiune, ar intimpină cele mai grele pedeci chiar la ai sei si ar deveni in lupta chiar cu ai sei, cari i-ar face *amare si urite dilele vietii!*!

De aceea noi, in contra tuturor faimelor ce se respondescu despre Ese. Sa, in contra tuturor celor ce — cu multa patima si si mai multa usiuretate se scriu in organulu Ese. Sale: nu credem, nu tienem capabile pre Ese. Sa, ca să-si parasescă pacea si liniștea spirituale si corporale a statului seu de retragere si să se arunce in arenă luptelor politice, să se pună in fruntea unor oameni, cari n'au altu interesu, alta morală, alte privinție, de cătu interesulu loru momentanu si personale.

Nu vomu crede deci nimica, absolutu nimica din tota aceste faime si presupunerii, pana nu vomu audî din insasi a Ese. Sale *nu sunt cele dorite de poterii dilei*, — atunci s'ar nasce — o alta intrebare!

In Cameră deputatilor dietei unguresci alalta-ieri, joi, se incepă desbaterea a supră proiectului de lege despre reformă a legii electorale. Se supune că acătă desbatere va tineă ca la trei septembri. Luptă intre opositiune si inter drăptă reactiunaria, după tote semnele, are se fia inversiunata. Rubrică afoiei noastre despre Dieta se va adopta a reproduce tote căte ni se vor impară demne de atențiunea publicului romanu.

Deja peste 40 este nrul deputatilor, inscriși la cuventu si totu mereu se mai inscriu. Dintre romani pana ieri

Prenumeratii se facu la toti dd. corespondenti ai nostri, si de-adreptul Redactiune Stationasă Nr. 1, unde sunt a se adresa si corespondintele, ce privesc Redactiunea, administratiunea său speditură; căte vor fi nefrancate, nu se vor primi, era cele anonime nu se vor publica.

— XXX —

Pentru anunțe si alte comunicatii de interesu privat — se responde că 7. or. de linia; repetiile se facu cu prețu scăzut. Prețul timbrului că 80 cr. pentru una data se antcipă.

eră insemnati — din stang'a dnii Dr. Eugeniu si Dr. Aless. de Mocioni, precum si Dem. Bonciu si din drăptă dlu Sigismundu Papu.

In siedintă a Alalta-ieri corifeii stangei magiare, Tisza K. si Irányi D. se respectara cătu se pote de ageru contra planului guvernamentalilor in cătu pentru restrințarea dreptului de alegere si specialu, in cătu pentru sustinerea misericordiei, — de tota lumea condamnate sisteme electorale feudalistice in Transilvania.

Tisza numi acăsta politica: „părtă de rusine a parlamentarismului ungarescu;” Szontagh cenadanul strigă că este „escamotagliu guvernului spre a se sustine la putere; Irányi spuse si arestă, că legea electorală transilvana, si cea de la 1848, si cea astăzi cuprinse in proiectul guvernului, este de adreptul in contra romanilor, pentru ca să-i impezece pre acestia a ajunge la majoritate!

Totu asemenea se pronunciara ieri Kállay si astăzi Mocsáry si Vukovits.

In fine deci adeverul incepe a fi recunoscutu si de magiare, celu putin de aceia, cari inca nu sunt cu totul orbiti de precariul favoru alu momentului si cari pricepu că — viitorul unei tieri si unei națiuni nu se poate ascură, de cătu prin dreptate.

Dintre romani vorbira ieri domnii verniu, critisandu cătu de bine si condamnatu absolutu proiectul dreptei, a nume in cătu pentru Transilvania, dar — efeptul si-l paralisa prin concluziune, cu carea primi acelasi proiectu alu guvernului de baza.

Dlu Dr. Eugeniu Mocioni vorbi multu mai scurtu, cu atâtua insa mai sublimu, „P.Lloyd“ de astăzi se exprima despre acestu discursu a celui mai tineru deputatu din Dieta — astfelu:

„Numai catra finitul siedintie dezbaterea a supră legei electorale lăud unu caracteru mai vivace, — — — Eugeniu Mocioni si Gabr. Kemény salvara onorea dilei.“

FOISIÓRA.

Doi feti cotofeti.

„Inspirte, margarite!“

Mi veni la mana brosuri: „Doi feti cotofeti, sau doi copii cu perulu de auru,” poveste populară, publicată si exploatată de Dr. At. M. Marienescu.

Am ceditu acăsta publicatiune si altele de aceasi materia, despre „mitologă daco-română” in foisiură acestui dîariu pretiu, sub firmă rechiamatóri: „Descoperiri mari.” — Si aspettam, ca vre unul din veterani literaturi noastre să se pronuncia a supră acestui fenomen nou, — ina vedu, că acăsta aparține putieni atențiune a intempinatu pana acum, in acea parte; pentru aceea credu a-mi împlină o detură națională, candu vinu a reflectă a supră acestui obiectu.

Sum convinsu, că multi vediendu supra scriptiunea de „descoperiri mari,” vor fi inceputu se ceteșca, curiosi, ca să afle, ce minuni au să se revelade, — dar la primele siruri, observandu, că se vorbește numai de cutare poveste, ce ti-o scie spune tota cenusioța de după ceptoriu, zimbindu său indignandu-se, vor fi intorsu foia la „Varietati.“

Stau a crede, că dintr-o suta, noua-dieci si noua n'au ceditu aceste descoperiri pana in capetu, său déca le-au ceditu, din curiositate, ori spre a ucide timpulu, n'au apretiuitu acestu lu-

cru, de cătu de unu capriciu alu autorului, si si demonstrează mintea cu povesti, produse primitive, esite din imaginatiunea sburdalnică a poporului, — pana ce acum lucruri mai mari, politica sătă la ordinea dilei. Nu e timpulu povestilor, — burcusiul, francesul, muscalul, turcul, sortea poporului, a Europei, frementa acum spiritele mari si mici, — chiar și — „ce stiunea Alabama“ pentru multi e mai interesă, — de cătu o lucrare literară. Biță literaturi trebuie să se ascunda înaintea politicii aristocrației si fudule.

De n'asi scii, că tote lucrările mari si de importantia intimpina la inceputu e nepasare condamnable, — asi dă tartarul pre burcusi, pre Bismark cu cei trei peri din cesa, pre Napoleon, pre muscalu si pre toti aceia, cari casiuna grelusi in capulu bistilor carturilor roman, de nu-si cauta de lucru a casa. — Dar — adesea forte nimeritu dice unu barbatu, amintitul si in brosuri a despre care tratam: „Asia e lumea astă!“ (Ca Rosinanta lui Don Quichot, — este?) Undank ist der Welt Lohn. — „Am scrisu candu va, o data, dice acestu barbatu, si eu unu tractat mare, — si gandesc că a apretiuitu cineva trud'a mea, nici că au voit să me pricăpa, — acuma am pusu cartile in podu, traiescu unu censu foră de necasu, — am de tote ce-mi trebuesc, — putieni mi mai pasă de lumea astă — nessun dolor!“ —

Ecă, vedeti ce faceti cu indiferentismul vostru, cu nefericită predilecție catra poli-

tica. Alesii muselor, unulu dupa altulu, parasesc campulu literaturi!

Acela inca, cui am menită acăsta turvină, — in butulu tuturor relelor din afora, — in butulu, că publicul nostru roman, clasicul poporu romanu, cum ilu flatédia densulu, i-a luat baladele poporali, le-a cetită, — a tacutu, si nu i le-a mai platit (Albina 1870), — densulu de necasu nu si-a aruncată cărtile in podu, — ci a scociorită, a sorută prin trencere si a cătu „descoperiri mari.“

In cătu e justificat accentu titlul pentru impartasirile, ce le-a facut dlu Dr. Marienescu, din punctu de vedere alu valorii intrense, vomu cercă să arătăm mai diosu. Preste totu inca, si fi de parere, ca investiția noastră să caute totdeună titluri de acestea, cătu se poate mai atrage, sub cari să-si terguescă negocierile mintii, cascigate cu pretiu de multu necasu si truda. Prin acătă se indemna trecerii nepasatoriu de a intra in prevală, — de unde negotiatoriul istetiu si priceptorii nu si lasă contulu foră a-i fi vendută ceva, desi cu totul altă, de cătu ce acceptă acestă.

E destulu deca marfă spirituală intra in comercoiu, — acum cu ce midiloci? nu se mai întrăba, si din acestu motivu „überhaupt wäre ich sehr dafür, dass jeder Gelehrte ein Spitzbube würde“ (Börne.*).

Dar ce sunt aceste „descoperiri mari?“

*) Ba să ne ferescă Ddieu de asemenea — strengari!

Ce valoare intrenseca au? S'a descoperit dora vre o lume nouă? — O lume nouă da, unu Olimpu, unu ceriu nou, mai frumosu si mai poeticu, de cătu a lui Homeru si Ovidiu, mai sublimu, de cătu alu Apostolilor. Unu Olimpu in midilocul Daciei, locuitu de Ddieu lui Enea, Romulu si Traianu, unu Olimpu ascunsu pana acum de nuorii lucitori, dar nestrabatut ai creștinismului, — pre cari ii strabată sagăta mintii si ii imprăștie spadă fulminanta a geniu lui. —

Cautati aceia, cari vi-ati dedat ochii a privi in sere, cautati prin crepaturi a nuorilor, si vedeti pre dieii daco-romanilor! Dieii, cari nu au pastrat limba, originea, naționalitatea, — dieii, pre cari divină investitura a lui Cristu nu ii potă scote din memorie, inimă si adoratiunea poporului romanu, pentru că pre Iehova nu l'a vediut si nu-l vede omu, dar romanul si-a vediut dieii pre coriu, in stele, pe pamant, in munti, in codri, in văi, in isvore, si numele stramosiosci, da, si de aceea essintă a loru elu n'a mai putut' uită. — Ddieu daco-romanilor etăii inviat! etă descoperirile mari! —

Dar ce folosu acum de acesti multi Ddiei? Ddieu dieulu inicicosatu si poternicu, alu carui ochiu e sole, ale carui mană sunt fulgerele si alu carui scaunu e pamantul, n'a mantuitu pre poporul romanu, — cum să-i ajute idolii? ..

Dieii parintilor meu! eu nu voi blasfema, — ci vi aduc ardere curata de multiamita. Pentru că voi n'ati parasit nici pana astăzi pre poporul, care vi-a ruptu capiscale si a re-

